Dosarul nr. 2r-129/25 Judecătoria Edineț sediul Ocnița
judecător Natalia Vameș

D E C I Z I E

25 mai 2026

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componența

Președintele completului, judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi, Mariana Sajin

Examinând, fără citarea părților, recursul depus de Jerebelovscaia (*****) Liudmila prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026, în cadrul cererii depusă de Jerebelovscaia (*****) Liudmila, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere, prin care cererea a fost restituită,-

a constatat:

La data de 12 februarie 2026 în judecătoria Edineţ, sediul Ocnița, a fost înregistrată cererea depusă de reprezentantul petiționarei Jerebelovscaia (*****) Liudmila-avocatul Ghenadie Odobescu, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a stabilit că *****, la data de ***** când era în viață, a lăsat moştenire lui ***** *****, bun imobil teren cu nr. cadastral *****, suprafața de 0.2136 ha, cu adresa în *****, construcție cu nr. cadastral *****.01 cu adresa în *****, ce îi aparține cu drept de proprietate lui ***** în baza Certificatului de moştenitor nr. 535 din 08.05.1992 (10442/02), titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 6236110232 din 01.11.2001 (10442/1).

***** *****, la data de 19.05.1990 a înregistrat căsătoria cu *****, numele după căsătorie la luat a soțului, deci numele de familie fiind **********.

Stabilește că la data de *****, a decedat *****, însă Jerebelovscaia Liudmila a pierdut certificatul de deces, ultima s-a adresat la data de 07.10.2025 la primăria oraşului Otaci, r-ul Ocnița, pentru ai elibera certificatul de deces a lui *****. Ca răspuns primăria a dat răspuns că toate actele de stare civilă se află la păstrare la SSC Ocnița.

Din numele avocatului, s-au adresat la ASP Ocnița pentru a ne elibera duplicatul certificatului de deces pe numele lui *****. Ca răspuns ASP Ocniţa a menționat că mandatul semnat de Jerebelovscaia Liudmila nu corespunde cu solicitarea noastră. Însă pe verso mai sus de semnătura clientei este menționat: avocatului este împuternicit să facă tot ce este necesar pentru apărarea intereselor şi drepturilor sale, administrând probe corespunzătoare.

La data de 13.01.2026 s-au adresat repetat cu o solicitare privind eliberarea duplicatului certificatului de deces pe numele lui *****, iar la data de 19.01.2026, au primit refuz de la ASP Ocnița.

Menționează că, Jerebelovscaia Liudmila s-a adresat de nenumărate ori la notar pentru a accepta succesiunea lăsată pe numele acesteia, însă notarul refuză să deschidă dosarul de succesiune.

Reclamanta a solicitat constatarea faptului acceptării prin intrare în posesie de fapt de către Jerebelovscaia (*****) *****, a.n. *****, IDNP ***** a succesiunii rămase după decesul lui *****, decedat la data de *****, prin intrarea în posesiune a bunurilor din masa succesorală a

acesteia și constatarea locului deschiderii succesiunii după decesul lui *****, decedat la data de *****.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 16.02.2026, reclamantei i-a fost acordat termen pentru necesitatea lichidării neajunsurilor, şi anume: 1) de a prezenta cercul de moștenitori care ar putea pretinde la succesiunea rămasă după decesul defunctei *****; or, doar în lipsa moștenitorilor defunctei, Jerebelovscaia (*****) Liudmila ar putea pretinde la succesiunea acesteia acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri.

Soluția primei instanțe:

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026, cererea depusă de Jerebelovscaia (*****) Liudmila, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (2) Cod Procedură Civilă.

Solicitarea recurentului:

La data de 07.04.2026, Jerebelovscaia (*****) Liudmila prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie a depus cerere de recurs cu privire la casarea încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026.

Potrivit art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea contestată a fost pronunțată la 02.04.2026, copia încheierii a fost expediată în adresa reprezentantului recurentului la 02.04.2026 (f.d. 43), astfel Colegiul constată că recursul este declarat în termen, or potrivit avizului nr. *****(f.d. 53), încheierea contestată a fost recepționată la data de 08.04.2026 contra semnătură de către reprezentantul recurentei.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat faptul că la data de 23.02.2026, a expediat interpelarea cu anexe prin poșta electronică notarului Gîrtopan Valentina prin care s-a solicitat să remită la Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, judecătorului Vameș Natalia, ca să fie anexat la dosarul nr.2pls-912026 un act confirmativ prin care să comunice despre faptul că cercul de moștenitori care ar putea pretinde la succesiunea rămasă după decesul defunctei ***** or, doar în lipsa moștenitorilor defunctei, Jerebelovscaia (*****) Liudmila ar putea pretinde la succesiunea acesteia.

Cum a menționat și în cererea de chemare în judecată, Notarul Gîrtopan Valentina, nu răspunde la interpelări, cu atât mai mult vorbește cu un ton foarte ridicat iar fără ajutorul instanței de judecată este imposibil de a obține o informație.

Jerebelovscaia Liudmila s-a adresat de nenumărate ori la notar pentru a accepta succesiunea lăsată pe numele dumneaei, însă notarul refuză să deschidă dosarul de succesiune. Astfel, relevă că s-au adresat din numele avocatului să se elibereze în scris refuzul deschiderii succesiunii, însă răspuns nu a primit din partea notarului.

Relevă faptul că a fost prezentat Judecătoriei Ocnița la data de 23.02.2026 interpelarea către notar cu dovada de expediere.

Circumstanțele în cauză nu au fost luate în considerație de către instanța de judecată, ceea ce reiese că încheierea din 02.04.2026 s-a emis pripit.

Susține că la emiterea încheierii din 02.04.2026, judecătorul s-a grăbit la emiterea încheierii de restituire a cererii petiționarei Jerebelovscaia (*****) Liudmila.

La data de 08.05.2026, prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Nord, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință prin care a pledat în esență pentru

soluționarea recursului depus de Jerebelovscaia (*****) Liudmila prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie la discreția instanței, invocând normele de drept generale care stau la baza soluționării recursului cât și faptele ce descriu circumstanțele relevante în cauza din speță.

Aprecierea instanţei de recurs:

Potrivit prevederilor art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind temeiurile recursului, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art. 427 alin.(1) lit. „b" Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

La data de 12 februarie 2026 în judecătoria Edineţ, sediul Ocnița, a fost înregistrată cererea depusă de reprezentantul petiționarei Jerebelovscaia (*****) Liudmila-avocatul Ghenadie Odobescu, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere, solicitând constatarea faptului acceptării prin intrare în posesie de fapt de către Jerebelovscaia (*****) *****, a.n. *****, IDNP ***** a succesiunii rămase după decesul lui *****, decedat la data de *****, prin intrarea în posesiune a bunurilor din masa succesorală a acesteia și constatarea locului deschiderii succesiunii după decesul lui *****, decedat la data de *****.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 16.02.2026, reclamantei i-a fost acordat termen pentru necesitatea lichidării neajunsurilor, şi anume: 1) de a prezenta cercul de moștenitori care ar putea pretinde la succesiunea rămasă după decesul defunctei *****; or, doar în lipsa moștenitorilor defunctei, Jerebelovscaia (*****) Liudmila ar putea pretinde la succesiunea acesteia acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026, cererea depusă de Jerebelovscaia (*****) Liudmila, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (2) Cod Procedură Civilă.

La data de 07.04.2026, Jerebelovscaia (*****) Liudmila prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie a depus cerere de recurs cu privire la casarea încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026.

Pentru a dispune astfel, instanța ierarhic inferioară a stabilit că „*pînă la data de 02 aprilie 2026 în adresa Judecătoriei careva informații referitor la cercul de moștenitori a Domnei Fruntaș din partea notarului Valentina Gîrtopan nu au parvenit, astfel prin încheierea din 16 februarie 2026 potențialei reclamante, i s-a explicat că, în cazul nelichidării neajunsurilor menționate, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă, şi împreună cu actele anexate va fi restituită. Prin urmare, potențiala reclamantă Jerebelovscaia (*****) Liudmila, nu a îndeplinit cerințele expuse în încheierea din 16 februarie 2026, judecătorul consideră cererea privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere, fiind nedepusă şi dispune restituirea ei*".

Potrivit art. 9 alin. (2) Cod Procedură Civilă RM, „Instanţa judecătorească explică participanţilor la proces drepturile şi obligaţiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în

exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părţilor şi altor participanţi la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale şi întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părţile despre posibilitatea iniţierii procesului de mediere şi ia orice alte măsuri necesare bunei desfăşurări a procesului, pune în discuţia părţilor şi altor participanţi la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acţiuni prevăzute de lege".

Totodată, potrivit art. 5 alin. (1) Cod Procedură Civilă RM, „Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime".

În conformitate cu art.171 alin.(1) Cod de procedură civilă, După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin.(1) lit.a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Alin. (2) al aceluiași articol prevede că, „(2) Dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs".

În conformitate cu prevederile art. 280 alin. (1) CPC, examinarea cauzelor în procedură specială (1) În procedură specială, cauzele se examinează de instanţele judecătoreşti după regulile de examinare a acţiunilor civile, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV şi în alte legi.

În conformitate cu prevederile art.281 alin. (1) CPC al RM, Instanţa judecătorească constată faptele de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice şi ale organizaţiilor.

(2) Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate:

n) alte fapte cu valoare juridică.

La caz, Colegiul Civil atestă că potrivit art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Totodată, Colegiul constată că obiectul litigiului dedus judecății îl constituie constatarea faptului acceptării succesiunii și stabilirea locului de deschidere a acesteia, având la bază testamentul autentificat la data de *****, prin care defuncta ***** a dispus lăsarea averii sale, formată din bunul imobil constituit din teren pentru construcții cu numărul cadastral ***** și casa de locuit individuală cu nr. cadastral *****.01, amplasate în *****.

În analiza cauzei, instanța remarcă că impunerea obligației de prezentare a unor acte suplimentare referitoare la cercul de moștenitori care ar putea pretinde la succesiune s-ar dovedi ineficientă și nejustificată.

Colegiul reține că petiționara își întemeiază cererea pe existența unui testament autentificat la *****, prin care defuncta ***** a dispus transmiterea patrimoniului în favoarea acesteia. În aceste condiții, existența unui interes procesual legitim rezultă din însuși conținutul testamentului, iar eventualele pretenții ale altor moștenitori urmează a fi examinate în cadrul judecării fondului cauzei, neputând constitui impediment pentru primirea cererii.

În consecință, instanța apreciază că solicitarea reclamantei privind prezentarea unor acte referitoare la cercul de moștenitori este neîntemeiată și prematură, or în conformitate cu

prevederile art. 183 Cod de procedură civilă: (1) După ce primeşte cererea de chemare în judecată, judecătorul pregăteşte cauza pentru dezbateri judiciare pentru a asigura judecarea ei justă şi promptă. (2) Pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă şi are ca scop: c) stabilirea componenţei participanţilor la proces şi implicarea în proces a altor persoane.

La fel, potrivit art. 185 alin. (1) CPC Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: a) soluţionează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copîrîţilor şi intervenienţilor. (2) Pentru clarificarea tuturor aspectelor legate de pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, în special a celor referitoare la prezentarea probelor, judecătorul poate convoca părţile în şedinţă de pregătire. În ședința de pregătire, participanții la proces pot formula cereri și demersuri în condițiile legii.

Mai mult, instanța constată că reclamantul, în scopul de a demonstra buna sa credință și interesul legitim în soluționarea cauzei, a depus în fața instanței dovezi sub formă de interpelări adresate atât notarului public competent în materie succesorală, cât și instituțiilor publice abilitate, privind identificarea cercului de moștenitori legali ai defunctei ***** și clarificarea situației patrimoniale a succesiunii.

Din interpretarea sistemică a prevederilor art. 183–185 CPC rezultă că stabilirea cercului participanților la proces, inclusiv identificarea eventualilor moștenitori sau a altor persoane interesate, constituie o atribuție a instanței la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, iar nu o condiție de admisibilitate ce poate justifica restituirea cererii la etapa primirii acesteia.

Colegiul civil menționează că existența eventualilor alți moștenitori poate influența soluția asupra fondului cererii, însă nu constituie impediment pentru primirea și examinarea cererii în procedură specială.

Astfel, Colegiul constată că restituirea cererii de judecată în temeiurile invocate de instanța de fond ar avea efectul de a restrânge în mod nejustificat posibilitatea petiționarului de a valorifica dreptul său la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Astfel, limitarea accesului la instanță prin restituirea cererii, fără a analiza în mod corespunzător susținerile și probele depuse, ar putea afecta în mod direct dreptul petiționarului de a-și susține cauza, de a prezenta probe și de a beneficia de o soluționare obiectivă și imparțială a litigiului. În speță, petiționarul a depus interpelări și documente menite să demonstreze buna sa credință și interesul legitim în soluționarea cauzei, aspecte care relevă exercitarea efectivă a dreptului său la apărare și la un proces echitabil.

Instanța subliniază că, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil nu se limitează la accesul formal la instanță, ci implică și posibilitatea efectivă de a prezenta și valorifica probe, de a formula cereri și de a-și susține drepturile în mod concret. În acest context, restituirea cererii fără a analiza temeinicia susținerilor și a probelor furnizate ar fi disproporționată și ar limita nejustificat exercitarea acestui drept fundamental.

Prin urmare, instanța apreciază că, deși trebuie respectate rigorile procedurale și limitele legale privind prezentarea probelor și a actelor, soluția de restituire a cererii de judecată nu poate fi adoptată în mod mecanic sau formalist, întrucât ar afecta dreptul petiționarului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, și ar împiedica exercitarea efectivă a drepturilor sale succesorale și patrimoniale.

Analiza situaţiei de fapt şi de drept atestă că încheierea instanţei de fond din 02 aprilie 2026 este lipsită de temei juridic, și vine în contradicţie cu circumstanţele cauzei, iar această situaţie este de natură să genereze încălcarea dreptului persoanei la accesul la o instanță.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la instanță trebuie să fie practic și efectiv, iar aplicarea excesiv de formalistă a normelor procedurale este incompatibilă cu art. 6 CEDO.

Or, în circumstanțele menționate, Colegiul relevă că restituirea cererii de chemare în judecată, în afara condiţiilor stabilite de lege, încalcă dreptul petiționarei Jerebelovscaia (*****) Liudmila la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Având în vedere cele expuse, colegiul civil ajunge la concluzia că încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026 urmează a fi casată cu restituirea cauzei la rejudecare la etapa primirii cererii privind constatarea faptului cu valoare juridică.

Colegiul civil ține să menționeze că, la judecarea cauzei, instanţa de fond urmează să ţină cont de cele indicate, să asigure exercitarea de către părţi a drepturilor sale procesuale în vederea examinării complete a tuturor circumstanțelor cauzei în mod obiectiv și, în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează situaţia creată între părţile implicate în litigiu, să adopte o soluție legală şi întemeiată pe caz.

În temeiul art.427 alin.(1) lit. „b”, 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E:

Recursul declarat de Jerebelovscaia (*****) Liudmila prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie se admite.

Încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 02.04.2026, în cadrul cererii depusă de Jerebelovscaia (*****) Liudmila, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere se casează integral cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii privind constatarea faptului cu valoare juridică.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Mariana Sajin